

Skola och arbetsliv

3 dec Helsingborg

Digital incheckning 13.00-13.30

1. Säg hej till oss så vet vi att du ser och hör!
2. Under föreläsningen ska mick och video vara avstängd
3. Använd chatten för att ställa frågor
4. Endast en uppkoppling per rum så slipper vi rundgång:-)

Skolverket

Program 13.00 – 16.00

Hålltider

- 13.30 – 14.10 Välkomna!
- 14.10 – 14.15 Kort paus
- 14.15 – 15.15 Workshop
- 15.15 – 15.30 Att arbeta vidare med elevernas valkompetens
- 15.30 – 15.40 Utvärdering

An aerial photograph of Helsingborg, Sweden, showing the harbor, the city skyline with a prominent clock tower, and a large ship docked at the pier. The text 'Välkomna!' is overlaid on the image.

Välkomna!

- Övergripande syvplan
- Intranätet- SYV
- Lokal syv/aktivitetsplanmall med exempel på HUR
- Unikum utvecklingssamtal
- Uppdrag Studie- och yrkesvägledning i verksamhetsplanen för Helsingborg stads skolor

A purple silhouette of a city skyline with the letters 'SYV' in white.

SYV

HELINGSBORG

“När skolans undervisning kopplas till elevers visioner om framtiden ökar motivationen för lärande”.

Ett sätt att underlätta en sådan koppling är att låta skolans studie- och yrkesvägledning bli en integrerad del av ämnesundervisningen där **studie- och yrkesvägledare** och **lärare** samverkar med varandra utifrån sina olika professioner. För att det ska bli möjligt kräv ett tydligt ledarskap där **rektor** och **skolhuvudman** är engagerade och ger de nödvändiga förutsättningarna”.

Studie- och yrkesvägledning

Modern arbetslivsorientering (MOA)

Vägledning
-
undervisning

WorkWalk
Kockduellen
SmartMatt

Gymnasie
-mässan

PRAO
film
digitaliseri

Vägledningssamtal

(SKAL)

Elevens
valkompetens

Skollag, läroplan, SYV plan och kursplaner

- Skolverkets utbildningspaket september-november 2019
- Uppföljning- fortsättning december 2020

Lokal syv/aktivitetsplan

En framgångsfaktor för arbetet med studie- och yrkesvägledningen är att det tydliggörs i ett gemensamt strategiskt dokument- en lokal plan, som stärker systematik, sammanhang och delaktighet.

”Planen ska syfta till att skapa mer likvärdiga förutsättningar för vägledning på olika skolenheter och utgöra en del av det systematiska kvalitetsarbetet”

ur Att välja för framtiden- skolans stöd genom vägledning och lärande.

- Ett verktyg för att organisera för samarbete mellan lärare, studie- och yrkesvägledare mfl
- Ett verktyg för att planera och utvärdera/följa upp effekter av aktiviteterna kopplat till mål
- Ett verktyg för att säkerställa att systematisk samverkan sker med omvärlden utifrån modern arbetslivsorientering som börjar tidigt i grundskolan och med en röd tråd utifrån ett sammanhang

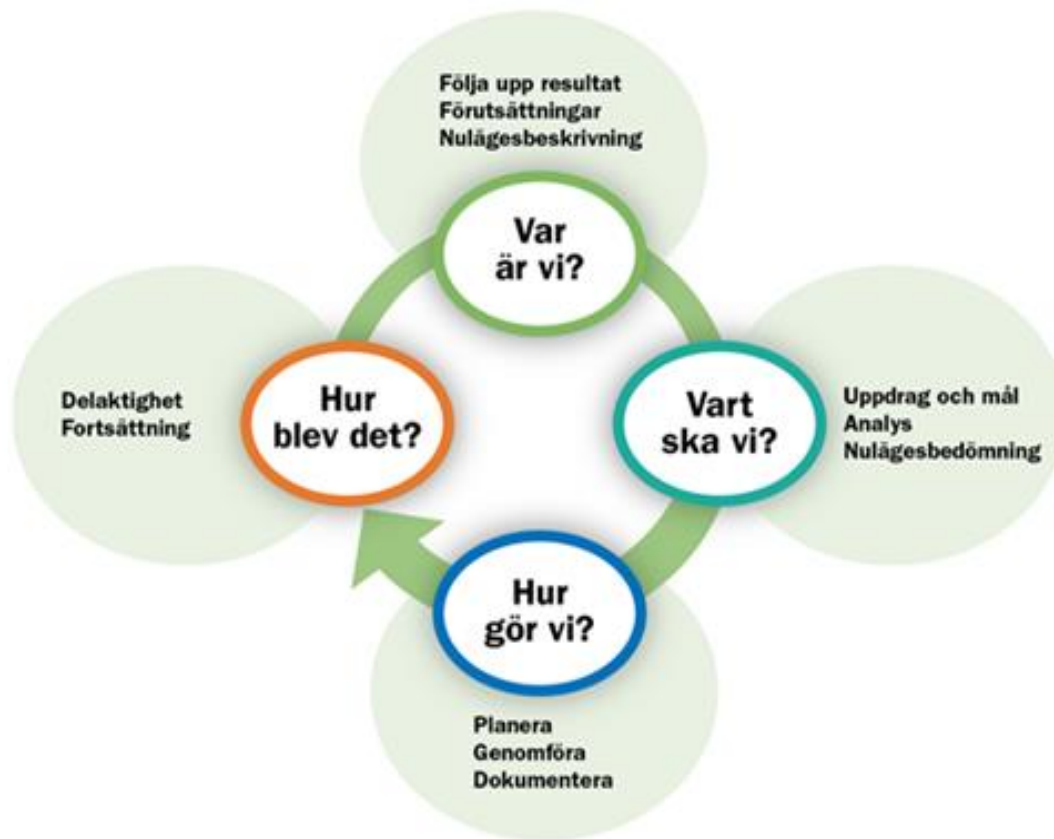
Verksamhetsplan Uppdrag SYV / MOA

Verksamhetscheferna ska, med stöd av berörda avdelningar, säkerställa att studie- och yrkesvägledning, där modern arbetslivsorientering är en del, används för att öka elevernas motivation så att de rustas för en föränderlig och oförutsägbar framtid.

Verksamhetscheferna ska, utifrån god kännedom om hur respektive enhet använder modellen för modern arbetslivsorientering och hur SYV-arbetet är organiserat och integrerat i undervisningen, säkerställa att rektorerna vidtar tillräckliga och adekvata åtgärder för att tillgodose elevernas behov av vägledning.

En förutsättning är att det finns gemensamma målkriterier för studie- och yrkesvägledningen. Verksamhetscheferna ska rapportera hur uppdraget genomförs och vilka effekter som uppnåtts på I-P/S-nivå (huvudmannanivå).

Verksamhetsplan Uppdrag SYV / MOA

Återblick

Ett geme

Begreppslista
• Källsortering
• Avfall
• Förpackning
• Metall
• Plast
• Papper
• Miljömärkning
Rätt skräp på rätt plats!

Hög kognitiv svårighetsgrad

~~Frustrationszon~~

Helsingborg

Utvärdering

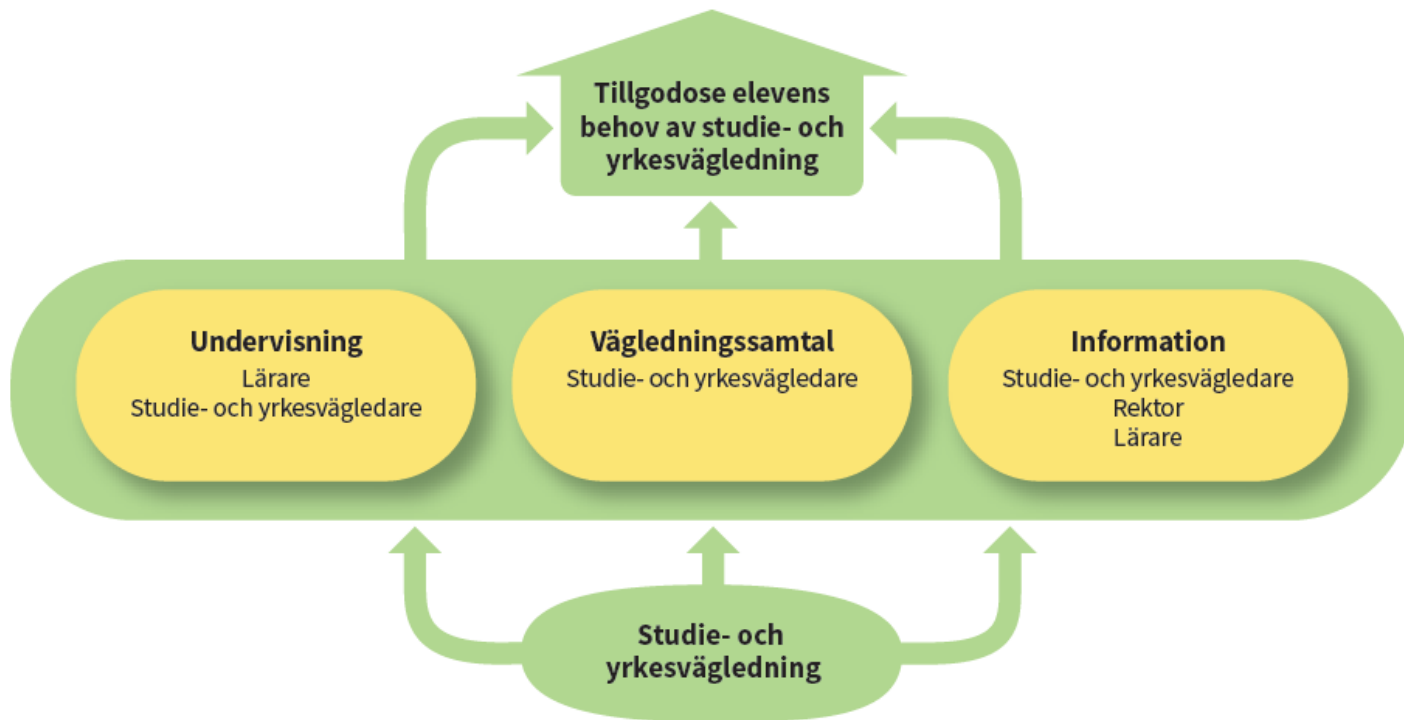
1. Hur har utbildningen varit som helhet?
2. Vad har varit särskilt värdefullt?
3. Vad hade kunnat göras annorlunda?
4. Hur har eleverna märkt att du har gått en utbildning om skola - arbetsliv?

Skolverket | Sida 19

Skolverket | Sida 15

Studie- och yrkesvägledning

Att arbeta med framtidsperspektiv

Arbetsliv och utbildning

- Yrkeskunskap
- Framtidsutsikter
- Utbildningsvägar
- Varför arbetar man?
- Vad innebär det att arbeta?
- Studiebesök
- Prao

Självkännedom

- Mina värderingar och attityder
- Varför väljer jag som jag gör?
- Mitt mående
- Hur hanterar jag motgångar?
- Vilka är mina styrkor och svagheter

Målsättning

- Hur vill jag ha det?
- Hur når jag målet?
- Min studieteknik
- Min handlingsplan
- Hur hittar jag min motivation

Studie- och yrkesvägledning i undervisningen

Typ av utbildning

- Webbutbildning – fokus på det kollegiala lärandet.
- Tillsammans i arbetslag/ämneslag

Omfattning

- Består av sex delar
- 24 timmar i valfritt tempo under 4-6 månader

Prao under coronapandemin

- **Praktisk arbetslivsorientering**
- **8 a §** Huvudmannen ansvarar för att praktisk arbetslivsorientering (prao) anordnas för alla elever under sammanlagt minst tio dagar från och med årskurs 8. Syftet med prao är att eleverna ska få kunskaper om arbetslivet inför kommande studie- och yrkesval.
- Prao för en elev ska i första hand anordnas på en arbetsplats och i andra hand genom att eleven deltar i undervisning på ett yrkesprogram i gymnasieskolan. **Om det finns synnerliga skäl får andra former av arbetslivsorienterande insatser ersätta prao för en elev. Lag (2018:105).**

Så ersätter du prao

Huvudmannens ansvar

Skolans huvudman ansvarar för att anordna prao. Om det inte går att anordna prao på en arbetsplats betyder det att huvudman ansvarar för att den ersätts med arbetslivsorienterade aktiviteter.

Rektorns ansvar

Skolans rektor ansvarar för att prao blir en del av elevernas utbildning. Om prao inte kan genomföras betyder det att rektor säkerställer att prao ersätts med arbetslivsorienterade aktiviteter i undervisningen.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/sa-ersatter-du-prao>

Genom prao, praktisk eller teoretisk,

ska eleverna få:

- erfarenheter av arbetslivet – praktiska eller teoretiska – villkor, ansvar och krav
- syn på sina styrkor, förmågor och intressen
- se om egna funderingar om arbetslivet stämmer med verkligheten
- ökad kännedom om kön, status och social/kulturella roller
- likvärdiga möjligheter att göra val för framtiden.

Paus 5 min

för hållbar utveckling

Workshop – Framtidsspaning

Enskilt och i grupp

Workshop

1. Spaning – Enskilt (5 min). Skriv ned dina spaningar.

- **Vad ser du för trender som påverkar samhället?**

2. Dela – (20 min) era spaningar i hela gruppen och diskutera:

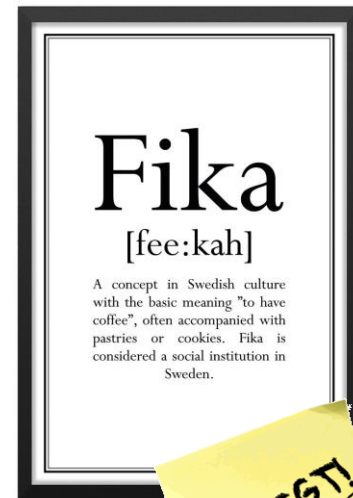
- **Hur påverkar det framtidens yrke- och arbetsliv?**

3. Bestäm i gruppen

- **Vilka tre spaningar ni anser kommer ha störst påverkan?**

Lägg in dem i Easyretro. (Länk i Teamschatten, 10 min)

Trendspaning och framtidssignaler

- Vad är en trend?
- Vad är en signal?
- Hur kommer det att påverka framtidens jobbare?
- Hur blir ett val hållbart?

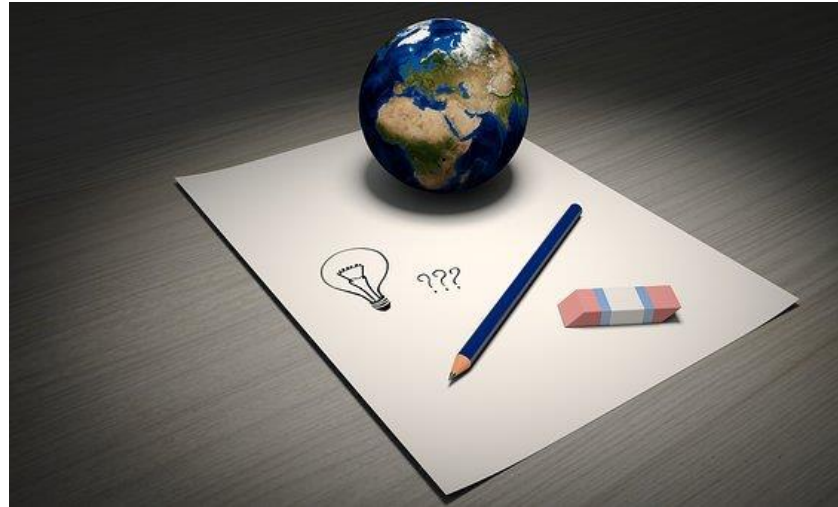
Aktiviteter som bygger elevernas valkompetens

Jaget - alternativen - handlingskompetensen

menti.com 47 68 771

Vad ska du göra utifrån din undervisning/verksamhet för att rusta framtidens jobbare?

Skolverket

Anna Nygård och Sara Dahl
Enheten för skola och arbetsliv

Spaning 1

Hållbarhet, hållbar utveckling tar mer plats i samhället

👍 0 💬 0

Teknik & digitalisering

👍 0 💬 0

Digitalisering, automation, arbetslivet förändras, yrken tillkommer, yrken försvinner

👍 0 💬 0

Teknik och digitalisering

👍 0 💬 0

Hållbarhet

👍 0 💬 0

Spaning 2

Digitalisering – introverta får mer plats, fler yrken för dem som inte klarar sociala yrken. Ett samhälle i förändring som tvingas till snabbare förändring. Konsekvenser av att inte förändras.

👍 0 💬 0

Världens som arbetsplats/arbetsvärlden blir mindre

👍 0 💬 0

individualisering som möter ett kollektivt samhälle, utmaning

👍 0 💬 0

Kommunikation

👍 0 💬 0

Artificiell intelligens

👍 0 💬 0

Spaning 3

Fast anställning minskar – hur förändras det? Förbereda elever i undervisningen för plötsliga förändringar i deras framtida yrkesval.

👍 0 💬 0

Byter jobb/karriär ofta

👍 0 💬 0

Miljö, hållbar utveckling

👍 0 💬 0

större andel elever går mot teoretiska utbildningar, förlängd ungdomstid de vill inte välja nu

👍 0 💬 0

Digitalisering

👍 0 💬 0

sociala medier påverkan? influencers

👍 0 💬 0

Vad ska du göra utifrån din undervisning/verksamhet för att rusta framtidens jobbare?

Arbeta med självkännedom och samtala om framtidens yrken. Spana vidare helt enkelt...

Arbeta med självkännedom och samtala och spana på framtidens olika yrken.

Att strukturera verksamheten så att det sker systematisk reflektion kring framtida yrke i de olika årskurserna.

Språkutveckling

Vara uppdaterad och framtidsspana

Skapa förståelse för individers olikheter redan från tidiga årskurser.

Visa på ett arbetsliv i förändring

följa utvecklingen inom bla IT och förbereda eleverna inför yrken inom digitalisering, hållbarhet och AI

Förbereda eleverna att möta kravet på ansvar och uthållighet

Vad ska du göra utifrån din undervisning/verksamhet för att rusta framtidens jobbare?

Förbereda de inför yrkeslivet genom att prata om vikten av bredden i arbetslivet

Ge dom förutsättningar så de själva vet hur de kan orientera sig i en föränderlig värld.

Arbeta med språk och kommunikation . Arbeta vidare med att få igång ett mer medvetet arbete med samverkan skola-arbetsliv på hela skolan.

samtala med elever om utvecklingen inom yrkeslivetge eleverna trygghet att kunna klara framtidens krav

Sätta fokus på SYV ur ett huvudmannaperspektiv och skapa likvärdiga förutsättningar för alla elever.

Lyfta för-och nackdelar med att vara arbetslös och att ha ett yrke, för att förhoppningsvis komma fram till fördel med att ha ett yrke.

Presentera olika yrken, även "dåldisyren". Medvetandegöra eleverna om hur samhället fungerar och vilka faktorer som påverkar i en eller annan riktning.

Bjuda in föreläsare, hålla mig ajour tillsammans med SSA-teamet om vad som händer i världen kring framtida yrken och samhällsutveckling, synliggöra arbetsmarknadskunskap för eleverna, Visa visualisera kring alternativa karriärvägar, visa på mångfald

Upplysa elever hur samhället är uppbyggt med olika professioner och vilken nytta de utgör. Visa på bristyrken och även hur arbetsmarknaden ser ut i nuläget och väntas se ut inom kort framtid. Förbered elever för förändringar inom yrkeslivet.

Vad ska du göra utifrån din undervisning/verksamhet för att rusta framtidens jobbare?

Det är ett mycket stor utmaning för oss som jobbar i särskolan. Vi får förenkla och försöka göra det på vårt sätt utifrån våra elever.

Jobbar på IMA, och just nu vet jag inte hur jag ska gå vidare. Har även märkt att det är svårt att få eleverna till att söka sig utanför gamla mönster kring kön och yrken. Killar ser större möjligheter än tjejer gör på traditionella gamla kill-yrken.

Skapa självständiga vuxna människor. Träna in dem i kritiskt tänkande, vidga perspektiv - visa vad som finns och påvisa den föränderliga arbetsmarknaden. Diskutera framtidsyrken och framtidskompetenser. Genomtänkta uppgifter med syv-perspektiv.

Att uppmuntra till att tänka utanför ramar och andras förväntningar. Uppmuntra till att tänka innovativt.